

διαφανοὺς αἶρος· ἀλλ' ἡ σκοτεινὴ θερμότης τῶν γήινων σωμάτων δυσχερέστερον καὶ ἐν πολλῷ ἤττονι ποσότητι διαπερᾷ τὸν αἶρα καὶ τὰς ὑέλους τῶν παραθύρων.

«Ὁ Σώσσυριος, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες εἶναι θερμότεραι εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς ἀτμοσφαίρας ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, θέτων θερμόμετρον ἐντὸς θήκης μεμαυρισμένης ἔσωθεν καὶ κεκαλυμμένης διὰ πολλῶν κρυστάλλων ἢ ὑέλων, παρετήρει ὅτι τὸ οὕτω περικεκλεισμένον θερμόμετρον ἀνήρχετο ὑψηλότερον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων ἢ εἰς τὴν πεδιάδα. Εἰς τὸ Ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδος κατὰ τὸ 1837 ὁ Ἰωάννης Ἑρσχελος ἐντὸς κιβωτίου μεμαυρισμένου ἔσωθεν καὶ κεκαλυμμένου διὰ μιᾶς μόνης ὑέλου μὴ συγκεκολλημένης, ὑπὸ τι ὑελοφόρον πλαίσιον τοῦ κηπουροῦ κατώρθωσεν ἀνύψωσιν θερμοκρασίας πολὺ ἀνωτέραν τῆς τοῦ ζέοντος ὕδατος· ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ὡς, ὀπωρικὰ, χόρτα καὶ κεκρυμμένον κρέας (στουφάτον) ἐψήθησαν, καὶ παρατεθέντα ἐπὶ τῆς τραπέζης κατεβροχθίσθησαν μετὰ μεγάλης ἡδονῆς ὑπὸ πολλῶν συνδαιτυμόνων.

«Ἐστὼ τοῦτο πρὸς εἰδήσιν τῶν ὅσοι ζῶσιν, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ, ὑπὸ τὰς καυστικὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, ὡς ὁ Ἰωάννης Ἑρσχελος πάνυ εὐφυῶς ὀνομάζει *ἡλιακὴν πυράκτωσιν* (*clair de soleil*).»

Εἰς ἐν σπουδαιότατον πόνημα, ἐκδοθὲν ἀρτίως, ὁ Μουσῶν (*Mouchol*) ἐκτίθησι τρόπον πρακτικὸν τοῦ ἀμέσως συνάγειν καὶ χρησιμοποιεῖν τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας πρὸς ὄφελος τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἐχει μὲν ἤδη κατορθώσει ἐξαίρετα ἐξαγόμενα, ἅπερ ἔτυχον τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν ἀρμοδίων κριτῶν. Ἐνησχολήθη δὲ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας εἰς τὴν διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἔψησιν τοῦ κρέατος, τῶν λαχανικῶν, τοῦ ἄρτου κτλ. Δι' ἐλπίδος ἐσμὲν ὅτι ὁ κ. Μουσῶν εὕρισκεται ἤδη εἰς τὴν ὁδὸν αἰσιωτέρου μέλλοντος.

Σ. Ι. Κεσσίσσογλου.
(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΡΣΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΔΖΑΒ.

Οἱ Σῖναι λέγονται πρῶτοι ἐπινοήσαντες καὶ ἐπιχειρήσαντες τὴν ἔκδοσιν χαρτονομισμάτων κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα.

Παρὰ τῶν Σινῶν παρέλαβον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶν κράτη τὴν χρῆσιν τοῦ χαρτονομίσματος, ἰδίᾳ δὲ ἡ Περσία, καθόσον κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα βλέπομεν ἐκδοθὲν ἐν Περσίᾳ τὸ πρῶτον χαρτονομισμα, ὅπερ ἑκαλεῖτο Δζάβ.

Ἡ λέξις Δζάβ δὲν εἶναι περσικὴ· κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα θὰ ἦτο ὄνομα τοῦ Σινικοῦ χαρτονομίσματος, ὅπερ οἱ Πέρσαι ἐπέδωκαν καὶ εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθὲν ἐπὶ Κεϊχατοῦ Χάν, ἑκσιλέως τῆς Περσίας, ἐκ Μογγόλων ὁρμημένου κατὰ τὸν ἑβδόμον αἰῶνα τῆς Ἑγίρας ἀντιστοιχοῦντα μετὰ τοῦ 13 χριστιανικοῦ αἰῶνος, ὁπότε δηλονότι ἡ δυναστεία τῶν Ἰλχανιδῶν ἤρχεν ἐπὶ τῆς Περσίας.

Περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς ἐκδόσεως καὶ καταργήσεως τοῦ ἐν λόγῳ Δζάβ ἀπαντῶμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ *Βεσσάφ Ταριχί* τὰς ἐπομένας λεπτομερείας, ὧν μετάφρασιν παραθέτομεν ὧδε χάριν τῆς περιεργείας τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν.

«Μετὰ τὴν ἐπὶ Ἀργοῦν Χάν ἐπανάστασιν ἐνέσκηψεν ἐν Μογγολίᾳ εἶδος ἐπιζωτίας, Γλὸτ μογγολιστὶ καλουμένης, ἣτις μεγίστην φθορὰν προὔξενεσε πανταχοῦ μὲν τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἰδίᾳ δὲ εἰς τοὺς ἵππους τοῦ ἐν Χορασάν, Βαγδάτῃ, Μοσσοῦλ καὶ Διαρβεκίρῃ στρατοπεδεύοντος στρατοῦ.

Ἐκτὸς τούτου αἱ ὑπέρογκοι πολεμικαὶ δαπάναι, εἰς ἃς τὸ κράτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ πρὸς ὑποδούλωσιν διαφόρων χανάτων, περιέφερον τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰς δεινὴν οἰκονομικὴν ἀνέχειαν.

Εἰς τὰ δεινὰ ταῦτα προσθέσατε τὴν φυσικὴν ἐλευθεριότητα τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ, ἀνδρὸς τοῦ πᾶντος ἐπιθυμοῦντος εὐ-

χαριστῆσαι καὶ τὸ ἄπειρον καὶ βλακῶδες τοῦ Κεῖχατοῦ Χάν, περὶ μηδενὸς φροντίζοντος καὶ τὰ πάντα ἀνεχομένου καὶ θέλετε σχηματίσει ἰδέαν τῆς οἰκτρᾶς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους, ἐν δυσὶ μόνον ἔτεσι περιελθόντος εἰς 500 δουμανίων (1) χρῆος.

Αἱ ἐτήσιοι πρόσοδοι τοῦ κράτους συνεποσύντο εἰς 4500 δουμάνια, ἐξ ὧν 700 μὲν ἐχρησίμευον εἰς τὰς συνήθεις καὶ τακτικὰς δαπάνας, τὰ δὲ 800 δὲν ἐξήρκουν εἰς τὰς ἐκτάκτους δαπάνας καὶ τὰς δωρεὰς τοῦ Κεῖχατοῦ Χάν.

Καὶ τοὶ διάφορα ἐλήρθησαν οἰκονομικὰ μέτρα, οἷον ἡ ἀπόλυσις πολλῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἐλάττωσις δαπανῶν ἐν ταῖς κυριωτέροις ἐπαρχίαις τῆς Βαγδάτης καὶ Σειράζ, οὐχ ἥττον ἡ οἰκονομικὴ καχεξία τοῦ δημοσίου ταμείου κατ' οὐδὲν ἐβελτιοῦτο.

Ἡμέραν τινὰ ὁ ὑφυπουργὸς καὶ ἐξ ἀπορήτων τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἰζεδδὶν Μουζαφφὲρ, υἱὸς Μεχμέτ υἱοῦ Ἀμίκ, προσελθὼν τῷ πρωθυπουργῷ ὑπέδειξεν αὐτῷ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην χρηματικῆς βοήθειας τοῦ δημοσίου ταμείου οὕτως ἀρηγησάμενος: «Οὐ μόνον, ὑψηλότατε, τὸ δημοσίον ταμεῖον εἶναι κενόν, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ πίστις τοῦ δημοσίου ἐξέλιπε· τοῦθ' ὅπερ ἀδύνατον καθίστησι τὴν συνομολόγησιν δανείου τινός. Ἐὰν ἐπέλθῃ ἀνάγκη ἵνα ἐκστρατεύσωμεν δὲν ἔχομεν χρήματα ἵνα παρασκευασθῶμεν. Δὲν δυνάμεθα νὰ αὐξήσωμεν τοὺς πολυειδεῖς φόρους, ὑφ' ὧν στενάζει ὁ λαὸς, μηδὲ νέους νὰ ἐπιβάλωμεν γωρὶς νὰ προκαλέσωμεν τὴν γενικὴν ἀταξίαν καὶ τὴν παντελῆ καταστροφὴν τοῦ Κράτους.

Κατάλληλον μέτρον ἐπῆλθέ μοι κατὰ νοῦν, ὅπερ ἐφαρμοζόμενον οὐ μόνον ταχέως

(1) Τὸ τότε ἀνὰ τὴν Περσίαν κυκλοφοροῦν δουμάν ἤξιζε 40 χιλιάδας περσικῶν δραχμῶν· ἐκάστης δὲ περσικῆς δραχμῆς λογιζομένης πρὸς 15 παράδες τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, τὸ δουμάν ἰσοδυναμεῖ πρὸς 27 χιλ. γροσίων.

δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάντας νὰ ὠφελήσῃ, μηδενὶ παρέχον ἀφορμὴν δυσαρρεσκείας κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐσκέψθην νὰ ἐκδώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ χαρτονόμισμα Δζάβ, ὅπερ ἐν γενικῇ χρήσει εὐρηται ἀνὰ τὴν Σινικὴν καὶ ὅπερ ν' ἀνταλλάσσεται ἀντὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ οὐ αἱ πρόσοδοι ν' ἀνήκωσιν εἰς τὸ κράτος. Διὰ τοῦ χαρτονομίσματος τούτου οὐδεὶς φρονῶ θὰ ὑποστῇ ζημίαν τινά.»

Ὁ πρωθυπουργὸς, σαγήνευθεὶς ὑπὸ τῶν ἀπατηλῶν τούτων εἰσηγήσεων, προσεκαλέσατο παρ' αὐτῷ τὸν πρέσβυν τῆς Σινικῆς Που-λεντ-τζων-σάνγ, εἰς ὃν ἐξέθετο τὸ σχέδιον τοῦ ὑφυπουργοῦ τοῦ παραλαβὼν δὲ αὐτὸν μετέβη πάραυτα παρὰ τῷ Κεῖχατοῦ Χάν, εἰς ὃν ὑπέβαλε τὸ νέον οἰκονομικὸν μέτρον, ὅπερ ὡς πάροχον κατὰ τὸ φαινόμενον πλούτου καὶ εὐπορίας εἰς τὸ κράτος, εὐχερείας δὲ οὐ τῆς τυχοῦσας εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, ἐγένετο παραχρῆμα παραδεκτὸν ὑπὸ τοῦ Χάν.

Κατὰ συνέπειαν ἔντονα καὶ αὐστηρὰ ἐξεδόθησαν διατάγματα, ἅτινα, διαβιβασθέντα εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀπάσας, διέτασσαν ὅπως παύσῃ ἀμέσως ἀνὰ τὸ κράτος ἡ διὰ χρημάτων ἀνταλλαγὴ, καταργηθῇ ἡ κατασκευὴ χρυσῶν στολῶν, ἐκτὸς τοῦ Χάν καὶ τῶν ὑπουργῶν, ἀπαγορευθῇ δὲ ἡ ἐξάσκησις τῆς χρυσοχοικῆς ὡς καὶ πάσης ἄλλης περὶ τὴν κατεργασίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀσχολουμένης τέχνης.

Πρὸς ἀκριβοῦς δὲ ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τούτων ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως ἀπεστάλησαν ἀμέσως εἰς τὰς ἐπαρχίας Ἰράκ-Ἀράπ-Ἀδζέμ, Διαρβεκίρ, Ρεμπαᾶ, Μοσσούλ, Σιλβάν, Ἰζερμπατζάν, Χορασάν καὶ Σειράζ, κατεσκευάσθη δι' ἀδρῶν δαπανῶν ἀνὰ ἓν Δζαβποιεῖον καὶ διωρίσθησαν οἱ εἰς τοῦτο ἀναγκαστοὶ διευθυνταὶ καὶ ὑπάλληλοι, τοῦ λαοῦ ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ δὴ ἐν ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ περιελθόντος.

Τὸ χαρτονόμισμα τοῦτο ἦν σχήματος παραλληλογράμμου, φέρον ἐν τῷ περιθωρίῳ μονογραφὴν καὶ τινὰς λέξεις· ἐκατέρωθεν,

ἄνω τῆς μονογραφῆς, ὑπῆρχεν ἡ ῥήτρα αὕτη (Δά 'Ιλαχέ 'Ιλλ' ἐλλάχ' Μωχαμέτ ῥεσοῦλ οὐλ λάχ — οὐκ ἔστι Θεὸς εἰμὴ ὁ Θεός. 'Ο Μω-
άμεθ ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ ἐστὶ) καὶ ὁ
ὅρος οὗτος. «Τὸ νόμισμα τοῦτο ἴσον ἐστὶ
χρυσοῖς νομίσμασι καὶ πολυτίμοις λίθοις»
ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν μονόγραμμα (Τουράς)
καὶ ὑπ' αὐτὸ αἱ λέξεις «'Ιραντζίνι Τουρ-
τζῆ.» 'Εν τῷ μέσῳ, ἐντὸς κύκλου ἐσημει-
οῦτο δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν ἡ ἀξία αὐτοῦ
ἀπὸ ἡμισείας μέχρι 10 δραχμῶν καὶ ἡ διά-
ταξις αὕτη: «'Ο κοσμοκράτωρ βασιλεὺς
ἐξέδοτο τῷ 693 (1293 M. X) ἐν κυκλο-
φορίᾳ τὸ εὐτυχές τοῦτο Δζάβ. Οἱ παραχα-
ράκται αὐτοῦ μετὰ τῶν τέκνων καὶ τῶν
οἰκογενειῶν αὐτῶν θανάτῳ θανατοῦνται, τὰ
δὲ κτήματα καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν ἐπ' ὠ-
φελείᾳ τοῦ κράτους δημεύονται.

Εἰς Σειράζ εἶχεν ἀποσταλὴ ἐκτενὴς ἐγ-
κύκλιος, ἐκθειάζουσα τὰς ὑποθετικὰς ὠφε-
λείας τοῦ Δζάβ τούτου, ὥσπερ ἄχρι τοῦδε
διασώζεται.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐγκυκλίου ταύτης
τὸ χαρτονόμισμα τοῦτο, ἐπέχον τόπον με-
ταλλικῶν χρημάτων, ἐκμηδενίζει καὶ ἐξα-
λείφει τὴν πτωχείαν· ἀνταλλασσόμενον δὲ
εἰς πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις ἐξισοῖ τὸν πένη-
τα τοῦ πλουσίου.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ τε Βασιλέως καὶ τοῦ
πρωθυπουργοῦ πάντες οἱ ποιηταὶ διάφορα
ἔμμετρα ποιήματα συνέθεσαν, ἐγκωμιά-
ζοντες τὴν ἐμφάνησιν τοῦ χαρτονομίσματος
τούτου.

Χάριν περιεργείας καὶ πρὸς ὑπόδειγμα
δημοσιεύομεν τὸ ἐπόμενον δίστιχον

Δζαβγκέρ δερ τζιχάν ρεβάν γκερδέρ
Ρουνίκ Μελέκ Δζαβδάν γκερδέρ.

ἦτοι

Τὸ Δζάβ ἐν τῷ κόσμῳ ἀναφανέν τὴν
λάμπειν τοῦ Βασιλέως διέχυσε.

'Επειδὴ δὲ οἱ χρυσοχόοι, ἔνεκα τῆς κα-
ταργήσεως τῆς τέχνης αὐτῶν, ἔμενον ἄερ-
γοι, ὁ βασιλεὺς νύδωκεν νὰ παραλάβῃ αὐ-
τοὺς ἐπὶ μισθῷ εἰς τὰ Δζαβποιεῖα, διατάξας
ὥπως ἀνταλλάσσωνται τὰ ἐφθαρμένα Δζάβ
μετὰ νέων ἐν τοῖς Δζαβποιεῖοις καὶ ἐν πε-

ριπτώσει ἀνταχωρήσεώς τινος εἰς τὸ ἐξωτε-
ρικὸν ἀνταλλάσσωνται τὰ χαρτονομίσματα
ταῦτα διὰ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμά-
των.

Τοιαύτας τινὰς περιελάμβανε λεπτομε-
ρῶς ἡ ἐγκύκλιος ἐδηγίας καὶ διατάξεις.

Τὸ Δζάβ τοῦτο ἐξεδόθη κατὰ τὸν μῆνα
Ζιλκααδὲ τοῦ 693 ἔτους τῆς 'Εγίρας. 'Εν
τρισὶ δὲ μόνον ἡμέραις ἐν τῇ πόλει Τεπζιζ
(Ταυρίς) τοσαύτη δυστυχία ἐπῆλθεν, ὥστε ἔ-
παυσαν πᾶσαι αἱ συναλλαγαί, πᾶσαι αἱ
πιστώσεις, μηδὲ ἐν δηνάριον δυναμένου τι-
νος νὰ εὔρῃ ἐν αὐτῇ.

Καθὰ δὲ διηγείται ἱστορικὸς τις ἡμέραν
τινὰ κύριος ἵππου τινὸς μετέβη εἰς τὴν ἵπ-
παγοράν ἵνα πωλήσῃ τὸν ἵππον τοῦ ἀξίας
15 δηναρίων. Μυλονότι δὲ προσεφέρθησαν
αὐτῷ 150 δηναρίων ἀξίας χαρτονομίσματα,
ὁ κύριος τοῦ ἵππου, ἐπιβὰς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ
προφάσει ὅτι θὰ δείξῃ τὸ βάδισμα αὐτοῦ
εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἀπῆλθεν ἀνεπιστρε-
πτει.

Αἱ κραυγαὶ τοῦ λαοῦ, αἱ δυσἀρέσκειαι
τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν στρα-
τιωτῶν ἐφθασαν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω.

Παρασκευὴν δὲ τινα ὁ λαὸς συναθροισθεὶς
ἐν τῷ δζαμίῳ ἤρξατο καταρῶμενος τὸν τε
ἐφευρέτην τοῦ μέτρου τούτου 'Ιζεδδὶν Μουζ-
ζαφφὲρ καὶ τῶν ὑπουργῶν, τοῦ τοσαῦτα δεινὰ
προξενήσαντος τῷ λαῷ, ὥστε ὥρμησε μὲν
πρὸς δολοφορίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπέτυχε.

'Εν Σειράζ μόνον 5 δουμάν ἐξωδεύθησαν
πρὸς κατασκευὴν τοῦ Δζάβ τούτου.

Τέλος πάντων πολλοὶ τῶν μεγιστάνων
οἴκτῳ πρὸς τὸν λαὸν φερόμενοι μετέβησαν
παρὰ τῷ Βασιλεῖ καὶ ἐξέθεσαν τὰ διατρέ-
χοντα.

'Ο Βασιλεὺς πεισθεὶς ἐξέδοτο νέα δια-
τάγματα καταργοῦντα τὸ Δζάβ τοῦτο, ἀ-
παλλάξας οὕτω τὸν λαὸν ἀπὸ μέγαν μπελᾶν
(Μπελιγεῖ-ἀζημέ)».

Καὶ ταῦτα μὲν ἡ Βεσσάφ.

Κατὰ δὲ τὸν κ. Βελὲν, Α'. γραμματέα
τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Γαλλικῆς Πρε-
σβεΐας πρὸ δεκαπενταετίας, πραγματευθέντα
περὶ τοῦ Δζάβ τούτου ἐν τῇ Γαλλικῇ «'Ε-

φημερίδι: Κωνσταντινουπόλεως» ἦτις «Τουρκία» μετωνομάσθη ἀκολουθῶς, τὸ ἐν λόγῳ χαρτονόμισμα δὲν ἔτυχε γενικῆς διαδόσεως καὶ κυκλοφορίας καθ' ἅπασαν τὴν Περσικὴν ἐπικράτειαν, καθότι ὁ ἐξ ἀδελφοῦ ἀνεψιὸς τοῦ Κεϊχατοῦ Χάν, διοικητὴς δὲ Χαρσάν, Κοζάν Χάν δὲν παρεδέχθη τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Δζάβ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ μάλιστα διεμήνυσεν διὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένου τῷ Κεϊχατοῦ Χάν ὅτι ἕνεκα τῆς ἐν ταῖς ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ χώραις καὶ ἰδίᾳ ἐν Μκζεντερὰν ὑγρασίας εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ καὶ ἀνθέξῃ ἐπὶ πολὺ τὸ χαρτονόμισμα, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον καὶ αὐτὰ τὰ σιδηρὰ ὅπλα ὑφίσταντο πολλὴν βλάβην, διατάξας ὅπως κάψωσι τὰ παρὰ τοῦ Κεϊχατοῦ Χάν ἀποσταλέντα χαρτονόμισμα καὶ τὰ ἐργαλεῖα τῆς κατασκευῆς αὐτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπὶ τοῦ χαρτονομίσματος τούτου ἀπαντωμένας λέξεις, ἡ Ἰραντζίνι Τουρτζή, ὣν τὴν σημασίαν ἀπέφυγε νὰ μνημονεύσῃ ὁ τῆς Βεσσάφ ἱστοριογράφος, αὗται ἀναφέρονται καὶ εἰς τὴν ἐβδόμην τῶν ἐπιστολῶν δι' ἐξέδοτο ὁ ἀσιανολόγος Σουεσὶν πραγματευόμενος περὶ τῶν ἀνατολικῶν νομισμάτων.

Κατὰ τὸν κ. Βουρνῶφ αἱ λέξεις αὗται ἀνήκουσιν εἰς τὴν Θιβεταίαν διάλεκτον καὶ σημαίνουσι πολυτίμους ἀδάμαντας. Κατὰ δὲ τὸν κ. Ἀρδιμάιον, σπουδαῖον Ἰνδολόγον, σημαίνουσι πολυτίμους βασιλικοὺς ράβδους· εἰσὶ δὲ καὶ τίτλος ὃν ἐπὶ τῆς ἀναρρήσεως τοῦ Κεϊχατοῦ Χάν ἔφερον οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοί.

Θ. Κτενᾶς.

ΓΑΛΒΑΝΟΠΛΑΣΤΙΚΗ.

Ἡ γαλβανοπλαστικὴ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ιδιότητος ἣν κέκτηνται τὰ ἠλεκτρικὰ ρεύματα τοῦ νὰ ἀποσυνθέτωσι τὰς ἀλκτώδεις διαλύσεις. Ὅταν τὸ μεταλλικὸν ἔζημα ἀποτυποῦται ἀκριβῶς χωρὶς νὰ προσκολληθῇ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, τότε καλεῖται γαλβανοπλαστικὴ· ὅταν τοῦναντίον περικαλύπτῃ τὸ ἀντικείμενον διὰ στρώματος προσκολλημένου, τότε καλεῖται ἠλεκτροχημεία.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν γαλβανοπλαστικὴν.

Ὡφέλεια τῆς γαλβανοπλαστικῆς. — Διὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀνδριαντοποιίας, ἡ γαλβανοπλαστικὴ παρέχει ἄπειρα βοηθήματα ὡς πρὸς τὴν τῆξιν τῶν μετάλλων. Πράγματι, ὁ τύπος τοῦ χύτου, προωρισμένος νὰ ὑποφέρῃ ὑψίστην θερμοκρασίαν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ρεύσεως, συνίσταται ἐξ ἀνάγκης ἐξ ἄμμου· τὸ ἄγαλμα οὕτω τυπούμενον ἀπέχει πολὺ τῆς ἐντελείας· ἀπαιτεῖ, ὅπως τελειοποιηθῇ, ἀπείρους ἐπεξεργασίας καὶ ἐν γένει νέαν ἐργασίαν ἥτις αὐξάνει ἐπαισθητῶς τὴν τιμὴν αὐτοῦ χωρὶς πολλάκις ὁ ἐργάτης νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

Διὰ τῆς γαλβανοπλαστικῆς, τοῦναντίον, ἀπολαμβάνονται ἀμέσως, καὶ εἰς μετριοτέραις τιμαῖς, ἀπομιμήσεις ἐν αἷς ὁ γλύπτης εὕρισκει τὴν ἀκριβείαν τοῦ ἔργου του μετὰ ἀκριβείας τοσοῦτον σπανίας μέχρι τοῦδε.

Χάρις εἰς αὐτὴν, δύνανται νὰ παραχθῶσι καὶ γίνωσι κοινὰ τὰ ἀριστουργήματα ἀπασῶν τῶν ἐποχῶν.

Ἡ γαλβανοπλαστικὴ, δυναμένη νὰ παράσχῃ τῇ γλυπτικῇ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, παρέχει ἐπίσης πολὺτιμα μέσα τῇ ἀρχιτεκτονικῇ. Οὕτως αἱ πύλαι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Λύγουστίνου, ἐν Παρίσις, ἐπεξεργασθεῖσαι προηγουμένως ἐκ γύψου, κατεσκευάσθησαν ἀκολουθῶς ὁλόκληροι ἐκ